

Den 25. januar 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Behandlingshjemmet Sølyst den 9. juni 2009

OPFØLGNING

J.nr. 2009-1471-061/ATG

Indholdsfortegnelse

Ad 3.4. Udendørsarealer	2
Ad 3.5. Skolen	2
Ad 4.2. Visitering	4
Ad 4.4. Forældreindflydelse og -kontakt	5
Ad 4.6. Undervisning	5
Ad 4.9. Økonomiske forhold	5
Ad 4.13. Rømning	6
Ad 4.14. Seksuel adfærd	6
Ad 4.15. Vold mv.	7
Ad 5.3. Lukkede døre og frisk luft	8
Ad 5.5. Anvendelse af skemaer mv.	8
Ad 5.6. Lidt om sagerne	9
Ad 6. Personaleforhold	10
Ad 7.2. Nyborg Kommunes tilsyn	10
Ad 7.3. Det personelle tilsyn	10
Opfølgning	11
Underretning	11

Den 8. november 2010 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 9. juni 2009 af Behandlingshjemmet Sølyst. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 30. november 2010 med bilag fra Nyborg Kommune. Udtalelsen indeholder både behandlingshjemmets og kommunens svar.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 3.4. Udendørsarealer

Jeg bad hjemmet om at oplyse om hjemmet har udarbejdet et regelsæt for ophold på strandarealerne. I givet fald bad jeg om at modtage en kopi heraf.

Kommunen har oplyst at der ikke er udarbejdet et regelsæt for ophold på strandarealerne. Kommunen har oplyst at det er tilladt for børnene at gå ned til vandet alene for at kaste sten i vandet hvis de er blevet vrede. Børnene overholder aftalen og kommer tilbage igen når vreden har lagt sig. Når børnene er ude at lege, er der altid en voksen hos dem.

Jeg har noteret mig at der ikke er udarbejdet et regelsæt for ophold på strandarealerne. Jeg kan imidlertid tilslutte mig anbefalingerne i Nyborg Kommunes tilsynsrapport fra september 2008 om at der udarbejdes et sådant regelsæt. Jeg beder om at få oplyst hvad disse anbefalinger har givet anledning til af overvejelser med hensyn til at udarbejde et sådant regelsæt.

Ad 3.5. Skolen

Hjemmet har ikke nogen gymnastiksal, men låner sig til gymnastiksalen på forskellige skoler i kommunen. Derudover inddrager hjemmet idræt i forbindelse med frikvartterne. Jeg bad hjemmet om at oplyse hvorvidt disse tiltag kan tilgodese behovet for idræt i skolen.

Kommunen har oplyst at der i skoleåret 2010/2011 er indlagt svømmeundervisning i alle børnenes skemaer. Derudover spilles der som oftest fodbold eller stikbold i frikvartererne, og skolen har 2 gange om året en hel idrætsdag (en i oktober og en i juni). Det er kommunens opfattelse at det dækker børnenes behov for idræt. Endelig har alle børnene en sportsfritidsaktivitet, f.eks. løb, gymnastik eller ridning.

Det fremgår i øvrigt af Nyborg Kommunes tilsynsrapport vedrørende Behandlingshjemmet Sølyst af 9. januar 2009 at idrætsundervisningen er integreret i frikvartererne, og rapporten konkluderer at eleverne modtager en undervisning der står mål med tilsvarende specialundervisning i folkeskolen.

Det fremgår af § 5, stk. 2, nr. 2 i folkeskoleloven (lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010 om folkeskolen) at undervisningen i 1. til 9. klasse for alle elever omfatter idræt på alle klassetrin. Ifølge folkeskolelovens § 16, stk. 1, fastsætter undervisningsministeren et mindste antal årlige undervisningstimer for eleverne på 1. til 9. klassetrin opgjort inden for fagblokke, samt et vejledende antal undervisningstimer for hvert fag. Det er sket i bekendtgørelse nr. 1131 af 15. november 2006 om undervisningstimal i folkeskolen for skoleårene 2006/07-2010/11 samt efterfølgende skoleår. Ifølge bilag 5 til bekendtgørelsen, som vedrører skoleåret 2010/2011 samt efterfølgende skoleår, skal der inden for fagblokken praktiske/musiske fag – som idræt hører under – være henholdsvis 430, 690 og 325 årlige undervisningstimer for de 3 klassetrinsopdelinger. Heraf er det vejledende antal undervisningstimer for faget idræt fastsat mellem 30 og 90 timer afhængigt af klassetrinnet.

Der er udstedt en vejledning om undervisningstimal i folkeskolen (vejledning nr. 9888 af 20. september 2007). Af pkt. 18 fremgår bl.a. følgende:

”Det vejledende timetal er udtryk for det af Undervisningsministeriet anbefalede timetal i det enkelte fag på det enkelte klassetrin. Det vejledende timetal ligger til grund for udformningen af Fælles Mål, dvs. de bindende trin- og slutmål for undervisningen i fagene. Der er ikke noget krav om, at skolerne skal tilbyde et timetal svarende til det vejledende undervisningstimal.

Der skal dog planlægges med et timetal, som tager højde for, at undervisningen skal leve op til de målbeskrivelser, der er fastsat i bekendtgørelsen om Fælles Mål (p.t. bekendtgørelse om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner med angivelse af centrale kundskabs- og færdighedsområder (slutmål) og trinmål med senere ændringer), (...)

Målene for idræt er angivet i § 6 i bekendtgørelse nr. 748 af 13. juli 2009 om formål, trin- og slutmål for folkeskolens fag og emner, som har følgende ordlyd:

”§ 6

Formålet med undervisningen i idræt er, at eleverne gennem alsidige idrætslige læringsforløb, oplevelser, erfaringer og refleksioner opnår færdigheder og tilegner sig kundskaber, der medfører kropslig og almen udvikling.

Stk.2. Eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.

Stk.3. Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.”

Derudover har Undervisningsministeriet lavet en undervisningsvejledning for faget idræt. Det fremgår bl.a. af vejledningen at svømmeundervisning efter lokal afgørelse kan indgå som en obligatorisk del af idrætsundervisningen.

I lyset af min gennemgang af retsgrundlaget for idræt i folkeskolen beder jeg hjemmet om at uddybe hvorvidt hjemmet mener det lever op til folkeskolens krav om idræt både for så vidt angår omfang og indhold. I den forbindelse beder jeg hjemmet komme ind på hvorvidt børnene har mulighed for at fravælge at deltage i aktiviteterne i frikvartererne og i en sportsfritidsaktivitet. Jeg beder samtidig hjemmet om at oplyse om der hvert skoleår indlægges svømmeundervisning for alle børnene.

Ad 4.2. Visitering

Jeg bad hjemmet oplyse nærmere hvilke personer på hjemmet der foretager visitationen af de børn der henvises til ophold på hjemmet.

Kommunen har oplyst at visitationen foretages af psykolog, afdelingsleder og forstander.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.4. Forældreindflydelse og -kontakt

I rapporten bad jeg hjemmet om at oplyse hvilke medarbejdere der deltager i møderne i forældrerådet. Desuden bad jeg om oplysning om hvorvidt der udarbejdes referat fra møderne, og hvorvidt der inden mødet udsendes en dagsorden.

Kommunen har oplyst at forstanderen og en afdelingsleder deltager i forældreråds-møderne. Der udsendes en dagsorden før mødet, og der tages referat af mødet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.6. Undervisning

Jeg bad hjemmet om at oplyse om der stadig er it-mæssige vanskeligheder. Hvis det er tilfældet, bad jeg Nyborg Kommune om at komme med kommunens bemærkninger til hvordan vanskelighederne bliver afhjulpet.

Kommunen har oplyst at der fortsat indimellem er nogle vanskeligheder med it. Nye undervisningspc'er og netværk til bl.a. Behandlingshjemmet Sølyst er i udbud. Kommunen har bemærket at skoleafdelingen fortsat fører tilsyn med skolen 2 gange om året.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder kommunen om at holde mig underrettet om hvad der videre sker for at afhjælpe de it-mæssige vanskeligheder, herunder resultatet af det iværksatte udbud.

Ad 4.9. Økonomiske forhold

I min rapport anbefalede jeg som supplement til kommunens revisionsbesøg at ledelsen af og til foretager en stikprøvekontrol af administrationen af børnenes penge. Jeg bad om ledelsens bemærkninger hertil. Jeg bad desuden om at modtage en kopi af resultatet af det seneste revisionsbesøg.

Hjemmet har oplyst at det tager imod anbefalingen om at foretage stikprøvekontrol og vil indarbejde det i dagligdagen fremover. Derudover har kommunen oplyst at proceduren for revisionsbesøg er ændret sådan at der kommer stikprøvekontrol fra BDO Kommunernes Revision af hjemmets forskudskasse samt af børnenes lomme- og tøjpenge. Det øvrige budget og regnskab revideres sammen med kommunens samlede regnskab, hvilket også foretages af BDO Kommunernes Revision. Rapporten fra BDO

Kommunernes Revision kommer i starten af 2011, og kommunen vil efterfølgende fremsende kommentarerne vedrørende revisionsbesøget på hjemmet.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at hjemmet har taget imod anbefalingen om at foretage stikprøvekontrol, og at kommunen vil sende mig en kopi af resultatet af det seneste revisionsbesøg når kommunen har modtaget rapporten i starten af 2011.

Ad 4.13. Rømning

Jeg bad hjemmet om at oplyse om hjemmet sender en kopi af hændelsesforløbet om rømning til barnets socialrådgiver i anbringelseskommunen.

Kommunen har oplyst at barnets myndighedssagsbehandler altid bliver orienteret senest dagen efter, enten via sikker e-mail eller telefonisk, hvis barnet har forladt hjemmet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.14. Seksuel adfærd

Jeg bad hjemmet om at oplyse hvorvidt der er udarbejdet en skriftlig instruks i forhold til seksuelle grænseoverskridelser mellem børn og unge der er anbragt på hjemmet.

Kommunen har oplyst at hjemmet anvender de retningslinjer som socialafdelingens administration har udarbejdet i Beredskabsplan ved mistanke om seksuelle overgreb og fysisk/psykisk vold mod børn. Kommunen har vedlagt en kopi af beredskabsplanen. Kommunen har oplyst at der endnu ikke er udarbejdet en skriftlig instruks om seksuelle grænseoverskridelser mellem børnene på Behandlingshjemmet Sølyst. Derudover har kommunen oplyst at alle medarbejdere i løbet af efteråret 2010 og 2011 er på kursus i "forebyggelse af seksuelle overgreb på børn anbragt udenfor hjemmet", og at der i den forbindelse udarbejdes instrukser.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der senest i efteråret 2011 vil være udarbejdet en skriftlig instruks i forhold til seksuelle grænseoverskridelser mellem børn og unge der er anbragt på hjemmet. På den baggrund foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette punkt.

Jeg bad også om oplysning om hvorvidt den såkaldte "børneattest" anvendes i forbindelse med nyansættelser.

Kommunen har oplyst at der indhentes børneattester i forbindelse med alle ansættelser ved hjemmet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.15. Vold mv.

Jeg bad hjemmet om at oplyse hvorvidt der er udarbejdet generelle regler for børnenes adfærd på hjemmet til at imødegå negativ adfærd og mobning. Hvis der var udarbejdet sådanne regler, bad jeg om at modtage en kopi af dem.

Kommunen har oplyst at der ikke er udarbejdet en skriftlig instruks om børnenes adfærd. Der arbejdes med adfærden pædagogisk, og der tales med børnene om hensigtsmæssig adfærd.

Jeg er opmærksom på at det ikke er et krav at der udarbejdes generelle regler for børnenes adfærd. Det er dog min opfattelse at generelle regler for børnenes adfærd kan være med til at imødegå negativ adfærd og mobning, ligesom der også kan være en pædagogisk gevinst ved at inddrage børnene i processen med selve udarbejdelsen af et sådant regelsæt. Jeg anbefaler derfor at hjemmet overvejer om det kan være hensigtsmæssigt at udarbejde et generelt regelsæt for børnenes adfærd. Jeg beder om at få oplyst hvad der sker i anledning af min anbefaling.

Jeg bad også hjemmet om at oplyse om der er udarbejdet planer for hvordan der skal reageres over for et barn der har udøvet vold eller anden grænseoverskridende adfærd. Hvis der var udarbejdet en sådan plan, bad jeg om en kopi af den.

Kommunen har oplyst at hvis børnene har været voldsomt udadreagerende, arbejdes der også med dette pædagogisk, og der tales med børnene om hensigtsmæssig adfærd. Oftest er det afdelingslederen på den pågældende afdeling og/eller kontaktpædagogen der taler med barnet om det.

Ligesom ovenfor er jeg opmærksom på at det ikke er et krav at der udarbejdes planer for hvordan der skal reageres over for et barn der har udøvet vold eller anden grænseoverskridende adfærd. Jeg anbefaler imidlertid også på dette punkt at hjemmet

overvejer om det kan være hensigtsmæssigt at udarbejde en sådan plan. Jeg beder om at få oplyst hvad der sker i anledning af min anbefaling.

Ad 5.3. Lukkede døre og frisk luft

Jeg bad om at få oplyst i hvilket omfang dørene til afdelingerne låses i løbet af dagtimerne. Jeg bad endvidere hjemmet om at oplyse hvorvidt dørene til børnenes værelser har låse, og i givet fald om døren til børnenes værelser låses – eventuelt af børnene.

Kommunen har oplyst at dørene til afdelingerne ikke er aflåste i dagtimerne. Der er lås på dørene til børnenes værelser, og dørene er låste når barnet er på weekend. Børnene har ikke selv mulighed for at låse dørene.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.5. Anvendelse af skemaer mv.

Jeg bad hjemmet om at overveje om det vil være hensigtsmæssigt også at have en egentlig rubrik hvor det kan angives hvordan ledelsen har fulgt op i forhold til medarbejderen eller i forhold til de andre børn som har overværet magtanvendelsen (hvis den har været særlig voldsom).

Kommunen har oplyst at forslaget tages op til overvejelse. Umiddelbart synes forstanderen ikke at oplysningerne skal fremgå af skemaet da skemaet sendes til anbringelseskommunen. Forstanderen mener ikke at anbringelseskommunen bør have viden om hvordan der følges op i forhold til den pågældende medarbejder eller i forhold til de øvrige børn.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder forstanderens betænkeligheder ved at det fremgår af skemaet hvordan ledelsen har fulgt op i forhold til medarbejderen eller andre børn som har overværet magtanvendelsen. Jeg foreslår at kommunen i forbindelse med at forslaget overvejes, samtidig alternativt overvejer at have en rubrik hvor det alene angives om ledelsen har fulgt op i forhold medarbejderen og andre børn som har overværet magtanvendelsen. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette punkt.

I min rapport skrev jeg at det ikke fremgår af indberetningsskemaerne om og hvornår skemaerne er sendt til henholdsvis opholds- og tilsynskommune. Jeg bad om nærme-

re oplysning om hvordan hjemmet kontrollerer at alle indberetninger bliver videresendt til opholdskommunen straks efter at skemaet er udfyldt, og til tilsynskommunen ved hver måneds udgang.

Kommunen har oplyst at skemaerne administreres af hjemmets administrative medarbejder som videresender skemaerne til anbringelseskommunen, og også til Nyborg Kommune sidst på måneden. Hjemmets forstander og den administrative medarbejder kontrollerer gensidigt hinanden om skemaerne er afsendt. Administrationen i kommunens socialafdeling melder nu altid tilbage at skemaerne er modtaget, og om magtanvendelsen er i orden eller ej.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg anbefaler at det kommer til at fremgå af indberetningsskemaerne hvornår de er sendt til henholdsvis opholds- og tilsynskommune. Jeg foretager mig ikke videre vedrørende dette punkt.

Ad 5.6. Lidt om sagerne

I min rapport anbefalede jeg at forstanderen delegerer sin kompetence til at underskrive indberetninger om magtanvendelser, eventuelt til den som er bagvagt. Jeg bad om hjemmets bemærkninger hertil.

Kommunen har oplyst at forstanderen har givet fuldmagt til at afdelingslederne på boafdelingen har kompetence til at underskrive indberetninger om magtanvendelser i hendes fravær.

Jeg har taget det oplyste til efterretning.

Jeg bad desuden hjemmet om at udtale sig om hvordan proceduren er i forbindelse med underskrivelse (og godkendelse) af indberetninger om magtanvendelse.

Kommunen har oplyst at indberetningen udfyldes af medarbejderen, og at indberetningen derefter skal gennemgås med barnet. Dette kan ofte først ske når barnet er kommet fra skole. Derefter sendes indberetningen til den administrative medarbejder, som printer den ud til godkendelse og underskrift hos forstanderen. Hjemmet har på et MED-udvalgsmøde den 15. november 2010 arbejdet med måden indberetningerne behandles på. Hjemmet har i den forbindelse besluttet at indberetningerne naturligvis skal afsluttes hurtigere så de kan blive sendt rettidigt til anbringelseskommunen.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der er taget flere initiativer til at sikre at tidsfristerne i magtanvendelsesbekendtgørelsens § 26, stk. 1 og stk. 4, overholdes.

Ad 6. Personaleforhold

Jeg bad om nærmere oplysninger om hvor stor en andel af det pædagogiske personale og lærere der er faglærte, henholdsvis ufaglærte.

Kommunen har oplyst at der ingen ufaglærte medarbejdere er i skolen, og at kun 3 ud af 14 medarbejdere på boafdelingerne er ufaglærte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 7.2. Nyborg Kommunes tilsyn

Jeg bad kommunen om at oplyse hvordan det sikres at børn og pårørende får mulighed for at gøre sig bekendt med den endelige tilsynsrapport når den foreligger efter eventuelle høringer.

Kommunen har oplyst at alle tilsynsrapporter – både fra anmeldte og uanmeldte tilsyn – forelægges Social- og Familieudvalget til orientering. Herefter lægges tilsynsrapporterne ud på Tilbudsportalen. Desuden gennemgås tilsynsrapporterne på et forældre-rådsmøde.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg anbefaler at børnene på hjemmet også gøres bekendte med tilsynsrapporterne – evt. ved at der mundtligt orienteres om tilsynsrapporterne eller ved at der lægges en kopi af rapporterne på de to boafdelinger.

Ad 7.3. Det personelle tilsyn

Jeg bad hjemmet om at oplyse hvorvidt kommunens sagsbehandlere nu kommer en times tid før det årlige statusmøde, og i givet fald om hjemmets erfaringer med gennemførelsen.

Kommunen har oplyst at sagsbehandlerne ikke kommer en time før statusmøderne.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går ud fra at hjemmet fortsat løbende vil gøre sagsbehandlerne opmærksom på ønsket om at de kommer en times tid før det årlige statusmøde.

Opfølgning

Jeg har i enkelte afsnit ovenfor bedt Behandlingshjemmet Sølyst og Nyborg Kommune om oplysninger mv. vedrørende forskellige forhold. Jeg beder om at hjemmet sender institutionens oplysninger mv. gennem Nyborg Kommune med henblik på at kommunen får lejlighed til at kommentere det som hjemmet anfører.

Underretning

Denne rapport sendes til Behandlingshjemmet Sølyst, Nyborg Kommune, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, samt til børnene på hjemmet og deres forældre.

Lenart Frandsen
Inspektionschef